

A Nemzeti Művelődési Intézet irodavezetői megyéjük kulturális közfoglalkoztatásáról

CZINK JUDIT

„Olyan *hálózatosság* valósult meg, melyre az elmúlt évtizedekben nem volt példa.”

A program egyértelműen sikeresnek mondható Tolna megyében a partnerek és a közfoglalkoztatott munkatársak körében is, örömmel éltek a részvétel lehetőségével a kistelepülések, falvak, községek polgármesterei csakúgy, mint a városi önkormányzatok, köz-

művelődési intézmények vezetői. Felismerték azokat a lehetőségeket, melyeket a program nyújtott saját településük, szervezetük, közösségük fejlesztéséhez. Tolna megyében az iroda *kitűnő megyei kapcsolatrendszerrel*, valamennyi településre kiterjedő *terepismerettel* rendelkezik, így rendszeres, személyes visszajelzéseket kaptunk a partnerszervezetek és a résztvevők részéről. A lebonyolítás során rendkívül fontos erőforrás

volt a már meglévő kapcsolati tőkénk, erre tudtunk építkezni a megvalósítás és annak *kommunikációja* során.

Irodánk segítségével, koordinálásával a program során a megye településeinek döntéshozói, közművelődési szakemberei, civil szervezetei között olyan *partneri viszonyok* épültek ki, melyek túlmutatnak a közösségi művelődés szűkebb és sokszor tágabb határain is. Olyan *hálózatosság* valósult meg, melyre az elmúlt évtizedekben nem volt példa. Bár az iroda

– az utóbbi éveket leszámítva – terepen, kistérségekben dolgozó munkatársaival hosszú éveken keresztül folyamatosan jelen volt a megye településein, ilyen színvonalú és gyakoriságú *együttműködések*et még akkor sem tudott kialakítani. Az intézményi átalakítások, átszervezések mindig törést jelentenek egy szervezet ismertségét, azonosíthatóságát illetően, így fontos feladat volt, hogy partnereinkben, a megyei szakemberekben és a településeken élőkben, helyben dolgozó közösségi munkásokkal is *tudatosítsuk* a Nemzeti Művelődési Intézet Tolna Megyei Irodájának létét, tevékenységét. Feladatfinanszírozási programjaink kapcsán ez a folyamat már áprilisban elindult, ennek folytatását, teljes kiépítését segítette a Kulturális Közfoglalkoztatási Program, túlzás nélkül állíthatjuk, hogy nincs a megyében olyan település, ahol valamilyen kapcsolatot nem alakítottunk ki, vagy erősítettünk meg a program alatt. Olyan településeken jelentünk meg szakmai programjainkkal és működtünk együtt a közfoglalkoztatási programban, melyek egy része *kulturális szempontból ellátatlan település* volt. A közfoglalkoztatottak munkába

állásával olyan falvakban is megindulhatott a *helyi közösségek újraélesztése, fejlesztése*, ahol évtizedek óta nem volt hasonló helyi kezdeményezés. Mindez nagyban hozzájárult a Művelődési Intézet és a megyei iroda *presztízsének erősítéséhez* is.

Kistelepülések, elsősorban falvak tekintetében a program *erőssége* sok esetben a települések hátrányaival egyenesen arányos. Az elmúlt évtizedekben ezen települések nagy többségében a közösségi, művelődési házak működése, nyitva tartása csak évi néhány alkalomra korlátozódott. Ezt nemcsak az infrastrukturális problémák okozták, hanem helyi szakember, a *közösségi életet segítő, támogató, koordináló animátor* hiánya is. Ezt hidalta át a közfoglalkoztatási program, olyan falu művelődési házában is dolgoztak közfoglalkoztatott munkatársak, ahol erre már több mint két évtizede nem volt példa.

A városi közművelődési intézmények egy részében az elmúlt években jelentős felújítások, infrastrukturális beruházások valósultak meg, a közösségi művelődés megújult tereiben, a megnövekedett igények miatt azonban sokszor humán erőforrás hiánnyal küzdenek a szakemberek. Ezen segített a program, hiszen Tolna megye valamennyi városában dolgozott közösségi munkás.

A Tolna megyei sikerben kiemelt fontosságú volt a partnerek felé történő egyértelmű és világos *kommunikáció*, a *pontos tájékoztatás*, a *jó kapcsolatrendszer*, a folyamatos *segítő együttműködés*.

IMRE KÁROLY

A folytatás igénye

Bács-Kiskun megyében a közfoglalkoztatási program indulásakor vállalt keretlétszámot mind a foglalkoztatottak, mind pedig a partnerszervezetek viszonylatában a projekt egészében végig tartani, illetve kezelni tudtuk. A szoros határidők jelentős terhet róttak az iroda munkatársaira, és a már foglalkoztatásban lévő kis-közfoglalkoztatott asszisztensekre. A program indításával

egyidejűleg meg kellett szervezni az irányító struktúrát, a hatásköröket, az információk hatékony áramoltatását, a szervezeti struktúrát megyén, illetve az irodán belül. Az irányító szervezet működtetéséhez szükséges személyi állomány kiválasztásakor sikerült remek kollégákat toborozni, mert mind az asszisztencia, mind a koordinátori feladatokat ellátó közfoglalkoztatottak kiválóan teljesítettek. Ez különösen fontos egy olyan nagy megyében, amely az ország egy tizenketted részét teszi ki, és ennek következtében a programban érintett települések közötti távolság esetenként több mint 150 km. Nehezítette a kapcsolattartást, hogy a nagy távolságokon túl a konkrét és tartósabb, személyes kötődéseket kialakító alkalmak, – mint például a képzés – jórészt a program második felében valósultak meg. Egyébként szinte csak a problémás esetek keze-

lésére, a problémák elhárítására jutott idő. A közvetlen irányítást végző munkatársakkal – ideértve a koordinátorokat is – hamar nagyon jó munkakapcsolatot sikerült kialakítani. A megyei szervezeteken belüli – megyei iroda, partnerszervezetek, koordinátorok, közalkalmazottak közötti – információáramlás az elvárhatónak megfelelően működött.

Általános vélemény szerint jelentős állomás volt a programhoz kapcsolódó képzés megvalósítása. Itt és ebben a formában vált világossá, elsősorban a közfoglalkoztatottak számára a program lényege, itt kaptak a szervezők és képzők jelentős, értékes információkat, visszajelzéseket az érintettektől. Az itt elhangzottak segítettek és inspiráltak abban, hogy több helyszínen tervezett és szervezett értékfeltáró munka induljon meg, mely a mai napig is tart.

Jánoshalmán először települési viszonylatban kezdtek el fiatalok értékfeltáró munkát, szerveztek kiállítást, termékbemutatót, kóstolót, gyűjtést leukémiás fiatal sportolótársuk megsegítésére. Ezután térségi összefogással értéktár konferenciát hoztak létre, ahol a járás közösségi értékeit mutatták be, az önkormányzatok, a járási hivatal, a kormányhivatal, a helyi közművelődési intézmény és a Nemzeti Művelődési Intézet Bács-Kiskun megyei irodájának összefogásával. Létrejött egy fiatalokból álló közösség, akik a program megszűnése után sem hagyták abba a munkát. Különösen fontosnak tartjuk, hogy LHH-s térségben nem szakad meg az értékörző, értékfeltáró munka, és a „zászlóvivők” fiatalok!

Baján és térségében is kimagasló eredményességgel dolgoztak közfoglalkoztatottaink, elsősorban az önkormányzat és a Baja Marketing Non-profit Kft. partnerségében. Kiemelkedő teljesítményt nyújtott Dr. Fábián Borbála, Sándor Boglárka, Dávid Renáta, Bányainé Gunicz Tímea, Végel Gyöngyi. Az utóbbi négy közfoglalkoztatott a program befejeztével közfoglalkoztatottként végzett munkája eredményeként jutott álláshoz. Megyénkben – az országos átlaghoz hasonlóan – meghaladta a 20 %-ot azok aránya, akik a közfoglalkoztatási program következtében tartósan el tudtak helyezkedni.

Kecelen közfoglalkoztatott kollégáink a helyi művelődési házban és az önkormányzatnál szintén kimagaslóan teljesítettek, itt Ráczné Vigula Hajnalka koordinátor, Selymesi Henriett és Veréb Mónika munkája emelkedett ki, utóbbi szintén tartós alkalmazáshoz jutott. Ebben a városban nem utolsósorban a programban részt vevő kollégáknak köszönhetően, egy helyi viszonylatban példátlan értékű fényképtár került közösségi tulajdonba, megmenekülve az enyészettől.

A megyei irodában foglalkoztatott munkatársak mindvégig remekül dolgoztak, szakmai, emberi hozzáállásuk mintaszerű volt. A helyileg is nálunk alkalmazott járási koordinátorok között nagy volt a fluktuáció, szinte senki nem fejezte be a munkát közfoglalkoztatottként, mert sikerült elhelyezkednie.

A program hatékonyságát, eredményességét jelzi, hogy annak befejeztével számos kérés érkezett partnerszervezetektől és egyéb érintettektől a folytatás igényével.

VÁRADI JUDIT

A baranyai asszisztensek és koordinátorok, szakmai kollégák a mai napig összetartanak

Baranya megye tíz járásában 301 település található, melyből egy megyei jogú város és 14 város. Az aprófalvas településszerkezettel bíró megyében a kistérségek között a hátrányos helyzetűek vannak túlsúlyban. A települési önkormányzatok egyre nehezebben finanszírozzák a kulturális, közművelődési tevékenységet. Évek óta folyamatos probléma a kistérségeken a közművelődési szakember hiánya, amely elsősorban az önkormányzatok anyagi helyzetéből és helyi szakemberhiányból adódik. Az aprófalvas településeken a helyben kialakult szokásoknak megfelelően a közművelődési feladatellátásra saját lehetőségeiken belül ugyan törekszenek, civil szervezetekkel megállapodásokat azonban csak ritkán kötnek. Egy-egy településen pedagógusokat bíznak meg a kulturális programok szervezésével, de ez

sajnos csak arra az egy rendezvényre vonatkozik, s nem jelent folyamatos közösségfejlesztő tevékenységet.

A Kulturális Közfoglalkoztatási Program ezekre a problémákra keresett megoldást. Baranya megyében a program meghirdetését követően nagy volt a várakozás, minden résztvevő – partnerszervezet, közfoglalkoztatott és közfoglalkoztató – részéről is, hiszen a kulturális ágazatban erre még nem volt példa, s gyakorlat. Baranyában a programban 80 településen 270 munkatárs dolgozott a fél év alatt. Partnerszervezeteink között 62 önkormányzat, 7 kulturális-közművelődési intézmény, és 47 civil szervezet volt.

A kapcsolatot kilenc irodai asszisztensen és tizenkét koordinátoron keresztül tartottuk.

A koordinátorokkal és asszisztenseinkkel kezdetől fogva munkatársi kapcsolatot alakítottunk ki, egyenrangú partnerként tekintve őket a feladatok végzése, a közös munka során. Munkatársaink szívvel-lélekkel látták el a feladatokat, ha kellett, hétvégén is, megértve, átérzve, hogy őrjüket is múlhat embeerek sorsa.

A baranyai irodában közösen ünnepeltük meg a karácsonyt, húsvétot, majd a program zárásakor egyik asszisztensünk kertjében közös főzéssel búcsúztunk egymástól. A baranyai asszisztensek és koordinátorok, szakmai kollégák a mai napig összetartanak, találkoznak, segítik egymást.

A településeken és partnerszervezeteknél dolgozó munkatársaink többsége előzőleg nem végzett közművelődési tevékenységet, ezért a képzés különösen hasznos volt számukra. A főleg kistelepülésen végzett feladatok között a leggyakoribbak a helyi programok szervezésében való részvétel, a játszótér-szervezés, kiállítás-szervezés, ünnepkörökhöz kapcsolódó programok megvalósításában (karácsony, húsvét) való együttműködés voltak.

Azokon a településeken, ahol megalakultak a helyi értéktár bizottságok, igen nagy várakozással fogadták a munkatársainkat. Ők aktívan részt vettek a települési értékek feltárásában (interjúk, kérdőívek lekérdezése, értékelemek dokumentálása, fotók készítése, kiállítások szervezése, lebonyolítása), valamint idén tavasszal a hungarikum pályázat elkészítésében is szerepet vállaltak.

A program eredményeként az elmúlt fél év alatt közel 40 fő tudott elhelyezkedni.

Az elmúlt időszakban végzett munkájuk alapján többeket jelenleg is alkalmaz a partnerszervezet, vagy főállásban, vagy újabb – átmeneti – közfoglalkoztatási programban. Az egyik koordinátorunkat a települési önkormányzat beiskolázta animátorképzésre, amelyet el is végzett. Másik koordinátorunkat főállásban alkalmazza az önkormányzat, feladata a helyi közművelődési feladatok ellátása lett. A jelenleg munkanélküli státuszban lévők szinte kivétel nélkül szeretnének az újabb programban is részt venni, s nemcsak azért, mert magasabb a havi munkabér,

hanem mert megszerették ezt a területet, a partnerszervezet is visszavárja őket, s az előző program során megkezdett közművelődési tevékenységet is folytathatják.

KOCSIS KLÁRA

Békés megye 75 településéből 60 településen foglalkoztattunk közösségi munkást

A Kulturális Közfoglalkoztatási Program keretében *Békés megyében* 332 fő közfoglalkoztatott számára biztosítottunk elhelyezkedést. Az igényelt létszám feltöltése nem jelentett problémát: a partnerek nagyon örültek a lehetőségeknek, és többségük már előre tudott javaslatot tenni a közfoglalkoztatott személyére. A programba bevontak nagy létszámát az is magyarázza, hogy a megyei iroda munkatársai többéves jó kapcsolatot ápolnak a megyei kulturális

intézményekkel, kulturális célú civil egdeyesületekkel.

A programba bevont közfoglalkoztatottak többsége dolgozni akaró fiatal, akik nem most találkoztak először a partnerszervezetekkel, hanem korábban önkéntesként vettek részt a szervezetek életében. Több partnertől kaptunk visszajelzést és köszönetet, hogy kapcsolódhattak a programhoz, ezzel nagyban megkönnyítve a munkájukat, hiszen főként a civil szervezeteknél mindig problémát jelentett a humán erőforrás rendelkezésre állása.

Összességében szakmailag igen nagy kihívást és egyben lehetőséget is jelent a Békés Megyei Iroda számára a Kulturális Közfoglalkoztatási Program. Rendkívül nagy jelentősége van a Békés megyei közművelődési hálózat kialakításában, hiszen a megye 75 településéből 60 településen foglalkoztattunk közösségi munkást, és ezt a lehetőséget mindenképpen ki tudjuk használni a szinergiák kialakításához.

A program szakmai sikeréhez és eredményességéhez nagyban hozzájárult a Kulturális közösségszervezés alapjai képzés, amely Békés megyében 14 csoportban valósult meg. A képzés

során olyan tudást kaptak a megyében dolgozó koordinátorok és közösségi munkások, amely valóban alapokat jelentett számukra ahhoz, hogy a saját településeiken elinduljanak valamilyen közösségi kezdeményezés irányába. A képzés pozitív hozadékai között példaként említeném a mezőberényi koordinátor és a hozzá

kapcsolódó közfoglalkoztatottak által a 14–30 éves korosztály kulturális és szabadidős tevékenységeiről végzett közösségi felmérést Mezőberényben. A kérdőíves mintavételről született egy több oldalas összefoglaló, amely a vá-

ros vezetőségének átadásra került, és ez alapjául szolgálhat települési ifjúsági tevékenységek fejlesztésének.

Számtalan rendezvényt és közösségi kezdeményezést tudnék felsorolni, melyek kifejezetten a közfoglalkoztatottak tevékenysége révén valósultak meg partnerszervezeteinknél. Több településen az adott közfoglalkoztatott kompetenciáira építve jöttek létre szakkörök, olvasó körök, sportkörök, volt, ahol faültetési akcióba kezdtek, helyi gasztronómiára építve különböző eseményeket valósítottak meg, vagy éppen a helyi értéktár összeállításában töltöttek be aktív szerepet.

Tapasztalataink alapján a kis-települések többségében az általunk foglalkoztatott közfoglalkoztatott volt az egyetlen ember, aki a települések lakóinak hozzáférést biztosított a közösségi művelődéshez a művelődési házban vagy könyvtárban, kulturális és szabadidős tevékenységeket szervezett a gyerekeknek és felnőtteknek.

A program során foglalkoztatott nyitott és agilis közösségi munkások jelentős részét a partnerszervezetek a nyári közfoglalkoztatási program keretében tovább tudták foglalkoztatni, így az általuk elindított folyamatok nem szakadtak meg. A partnerszervezetek és a közfoglalkoztatottak is nagyon várják a program folytatását, hiszen a Kulturális Közfoglalkoztatási Program abban is különbözik a többi közfoglalkoztatási programtól, hogy a Nemzeti Művelődési Intézet munkatársai által a kulturális szervezetek közvetlenül kapnak szakmai módszertani támogatást, iránymutatást a hatékony és eredményes munkavégzés érdekében.

DOHORNÉ KOSTYÁL ZSUZSANNA

A kulturális közfoglalkoztatás szakmai jelenünk egyik legösszetettebb kihívása

A kulturális közfoglalkoztatás hat hónapja alatt a legnagyobb kihívást számunkra az jelentette, hogy közművelődési szakemberként nem voltunk jártasak a munkaügyekben. Ugyanakkor pont a program következményeként nagy tapasztalatra tettünk szert a közfoglalkoztatást illetően, s tettük ezt más megyei irodákkal közösen, megerősítve

egymást több területen, a kihívásokra sokszor közös megoldást találva. Az iroda közfoglalkoztatással foglalkozó munkatársaival mindig megvitattuk a lehetséges opciókat és a tanulságokat.

Irodánkban dolgozó közfoglalkoztatott asszisztenseinkkel mind munkavégzés szempontjából, mind emberileg kiemelkedően jó kapcsolat alakult ki a hat hónap alatt. Ma is visszajárnak az irodába, és olyan is van közöttük, aki – saját elmondása szerint – szívesebben dolgozna nálunk, mint az új munkahelyén. Az sem elhanyagolható, hogy a hat hónap során az asszisztensek nagy tapasztalatra tettek szert a program munkaügyi-nek gördülékeny intézésében, s erre a jövőben is számítani szeretnénk.

A Csongrád megyei közfoglalkoztatottak többségét elsősorban a képzések alkalmával sikerült jobban megismerni. A képzés során közösen eltöltött idő mindannyiunk számára emlékezetes volt. Sokféle emberi

sorssal találkoztunk, és elmondhatjuk, hogy nem csak tanítottunk, de mi magunk is sokat tanultunk.

A kulturális közfoglalkoztatás nagyon népszerű volt Csongrád megyében is. A közfoglalkoztatottak több mint 90%-a szívesen venne részt újra a programban. A mara-

dék 10% olyan emberekből áll, akik a továbbiakban mi sem kívánunk együttműködni.

Eredménynek tekinthető valamennyi rendezvény, program, honlap, újság, vagy akár egy plakát is, amely a közfoglalkoztatottak munkájának gyümölcse. Eredmény az is, hogy a legkisebb települések kulturális életét is meg lehetett mozdítani – ott is, ahol addig nyoma sem volt közösségi művelődésnek. Az sem elhanyagolható, hogy mi, az iroda munkatársai is rengeteg hasznos kapcsolatra tettünk szert ebben az időszakban.

A Szegedi Ifjúsági Ház D2 irodája a program nélkül nem is létezne. A D2-ben ifjúsági iroda, közösségi tér és rádióstúdió működik, amelyek a szegedi és Szegeden tanuló, valamint Csongrád megyében élő 13–29 éves korosztály tagjai számára nyújtanak szolgáltatásokat. Emellett azóta is nagy segítségünkre vannak ifjúsági programjaink megvalósításában.

A kulturális közfoglalkoztatási program szakmai jelenünk egyik legösszetettebb kihívása volt, a program lehetőséget teremtett a közösségfejlesztésre, közösségi folyamatok generálására.

MÁHR ZOLTÁN

„Nemcsak munkát adunk, olyan munkát kínálunk, amelynek során közösségükért tehetnek...”

Fejér megyéről talán elmesélhetném azt a kétségekkel teli időszakot, amit az előkészítés jelentett, amikor a korábbi munkám során már megismert és a

számomra ismeretlen partnerszervezetekkel kellett felvenni a kapcsolatot, és rövid idő alatt „egymásra hangolódnunk”. Rengeteg feladatot kellett feszes tempóban megoldani. Kétségeimet a partnerszervezetek együttműködő hozzáállása hamar megszüntette, és ez a jó kapcsolat a projektben résztvevő önkormányzatokkal, intézményekkel, civil szervezetekkel a hat hónap alatt végig megmaradt.

Írhatnék arról is, hogy milyen izgatottan vártuk a leendő közfoglalkoztatottakkal való első találkozást. Jó benyomást teszünk-e rájuk, el tudjuk-e nekik mondani, mi a Művelődési Intézet célja ezzel a programmal. Meg tudjuk-e értetni, nemcsak arról van szó, hogy néhány hónapig munkát adunk, hanem olyan munkát kínálunk, amelynek során közösségükért, annak összefogásáért tehetnek nagyon sokat. Személyi dokumentumaikból láttuk, hogy nagyon sokan van-

nak köztük olyan fiatalok, akiknek ez lesz az első munkahelye. Úgy éreztük, ez különleges felelősséget jelent, hiszen a rólunk kialakított kép vésődik be emlékezetükbe. Hiszem, hogy meg tudtunk felelni ennek a kihívásnak, s ebben nagy segítségünkre voltak a koordinátorok. A kezdeti távolságtartás fokozatosan tűnt el, és a program végére – nem utolsósorban a képzés nyolc együtt töltött napjának köszönhetően – feloldódtak a görcsök.

Elmesélhetném mindazokat az élményeket, amelyeket a látogatások során tapasztaltak a koordinátorok, akiket mindig izgatottan vártak a közösségi munkások, tőlük segítséget vagy éppen megerősítést remélve. Ugyanezt tapasztaltuk a magunk „kijárásai” során, amikor közfoglalkoztatottaink igyekeztek mindent megmutatni. A munkavégzés helyét, amit nem egy esetben a saját képükre formáltak át, az általuk kezdeményezett programokat, azok dokumentumait. Nem voltak ezek világraszóló újdonságok, de kisközösségünkben nagyon sokszor az olyannyira hiányzó közösségi alkalmat jelentették.

Voltak, persze, nehéz pillanatok is. Amikor valamiért nekünk, a munkáltatói jog gyakorlójának kellett békíteni a partnerszervezetet az általa foglalkoztatottal. Nem volt egyszerű, de ebből is tanulhattunk, nemcsak mi, ők maguk is. Könnyű lett volna eltépni az összekötő szálakat, de az nem lett volna jó megoldás. Megtanulhat-

TÓTHNÉ HAJMÁSI IZABELLA

A Kulturális Közfoglalkoztatás Program tapasztalatai

Győr-Moson-Sopron megyében a programnak több hozadéka is volt. Egyfelől pályakezdő kollégák kerültek be a munka világába, másfelől régóta állást keresők térhettek vissza oda, s ezáltal aktív állampolgárrá lehettek. Munkájuk, tevékenységük által értékes embernek érezték magukat, hasznos tagjává váltak a település közösségének. Megmutathatták tudásukat, kreativitásukat a feladatok elvégzése által. Közösségbe kerültek és maguk is segíthették a települési közösségek kialakulását.

Volt olyan partnerszervezet, amelyik a közfoglalkoztatási program végén főállású alkalmazottnak vette fel a nála dolgozó közfoglalkoztatottat, de olyan partnerszervezet is akadt, aki a továbbfoglalkoztatást több hónapra szóló megbízási szerződéssel oldotta meg.

A Kulturális Közfoglalkoztatási Program során a megyében a következő kulturális alkalmak, kezdeményezések jöttek létre:

Hevesy Filmklub – HANG-TÉR-KÉP Egyesület Kapuvár – A 2014. január 24-én megalakult filmklub célja, hogy Kapuváron és a Rábaközben hiányzó filmes és kortárs művészeti űrt betöltse. Kapuváron és a környéken kevés olyan rendezvényt tartanak, amely a modern művészeti törekvésekkel szinkronban áll. Ezért a filmklub azt a célt tűzte maga elé, hogy Hevesy Iván szülővárosában a maga eszközeivel bemutassa és támogassa a progresszív kulturális tendenciákat, ezáltal pedig azok helyi szinten is nagyobb publicitást

kapjanak, illetve hogy Hevesy szellemében az új művészeti formákat és áramlatokat, például az újmédiát (digitális média) is szem előtt tartsa.

Hobbi kiállítás – Beled Művelődési Ház – Hobbi kiállítás nyílt 2014. február 28-án, pénteken 17 órakor a Beledi Művelődési Házban. A kiállítás megszervezése és megvalósítása saját ötlet volt. A Kultúrházak éjjel-nappal országos akciójának beledi rendezvénye lett.

Rábakecölön a „Keczőltől – Rábakecölög” című helytörténeti előadás-sorozat – 2014. március 22-én szombaton tartotta előadását Eckrich Béla, nyugalmazott iskolaigazgató Rábakecöl községről, melynek „A múlt és a jelen képeken” címet adta.

tuk az egyeztetés folyamatát, a kompromisszumkötés fortélyait. Reméljük, ez is segíti későbbi pályájukon volt kollégáinkat.

Még a képzés nyolc napjáról kelene írnom. Arról, hogy milyen kíváncsian várták ezt az eseményt a résztvevők, mennyire leplezetlenül mondták el a végén, hogy azt gondolták, „dögunalom” lesz, és ehelyett használható ismereteket kaptak, valamint szert tettek sok-sok új kapcsolatra, amit szakmai tőkév tudnak majd alakítani.

Felemelő volt a pillanat, ha megtudtuk, hogy valamelyik közfoglalkoztatottunk elhelyezkedett a program segítségével. Már a kulturális közfoglalkoztatás ideje alatt volt több olyan munkatársunk, akit rendes állásba vett át a foglalkoztatója, és a program végén pedig örömmel tapasztaltuk, hogy jó munkájuk, kreativitásuk, kiváló emberi értékeik miatt továbbfoglalkoztatnak korábbi közfoglalkoztatottakat. Micsoda örömmel mesélte az egyik koordinátorunk, hogy lakhelyén az önkormányzat településfejlesztési szakemberként fogja alkalmazni! Ugyanilyen öröm volt azt megtudni, hogy az egyik kisváros, amiben évek óta nincs szakember, végre alkalmaz valakit erre a szerepre.

Talán még arról, hogy minden érdekelte mennyire várja a folytatást.

Rotary Club „Kantharos a gyermekek jövőjéért, a jövő gyermekeiért” – Nyertes pályázat született Dunaszegen. A pályázat célja szövő szakkört indítani, székely festékes motívumokat használva, régi technikával szőni. A szakkör távolabbi célkitűzése, hogy egy év múlva már önálló legyen a csoport, a munkák olyan minőségűek legyenek, hogy el lehessen adni őket, és így újra fonalat vehessenek a tagok. A szakkört szervezők megrendelték a szövőállványokat, kereteket, leverő villákat és az egy évre elegendő fonalat.

ANGYAL LÁSZLÓ

„A kulturális közfoglalkoztatási program révén bővült azoknak a száma, akik a közösségi művelődés világának részesei lettek.”

A Nemzeti Művelődési Intézet *Hajdú-Bihar Megyei Irodája* által szerkesztett üzenő falra, amelyet a kulturális közfoglalkoztatási program szakmai-tartalmi zárásához készítettünk, sok, számtalan értékes vélemény érkezett. Számomra különösen értékes élmény azokkal a régi-új ismerősökkel találkozni, akik

a megyében vettek részt a közfoglalkoztatási programban: úgy érzem, megbízható partnernek tartanak, hasznos és tartalmas munkaprogram-

ban ismertük meg egymást, jó emlékekkel telve állunk meg beszélgetni a folytatásról is.

Különösebb közfoglalkoztatási tapasztalat nélkül, gyakorlatlanul kezdtünk a feladathoz. Első pillantásra a számok megdöbbentően magasnak tűntek, mennyi új munkatárs, milyen sok településen! Láttuk a lehetőséget, a hálózati kiteljesedést, az ellátatlan települések elérését, az új partnerek bevonását. A Nemzeti Művelődési Intézet központjában dolgozó kollégák szakmai segítségével lépésről-lépésre, napról-napra előrehaladva sajátítottuk el azokat a kompetenciákat, amelyek lehetővé tették, hogy az adminisztratív teendőket különösebb gond nélkül végezzük el. Ebben nagy szerepe volt azoknak a közfoglalkoz-

tott, lelkes munkatársaknak, akiket a megyei irodába, asszisztensnek választottunk ki – jó érzékkel. Az első hónap megyei rendszerének hálózatépítési feladatai után a második hónaptól már sikeresen összeállt a megyei csapat: a munkaügyi feladatok megszokott rutinná váltak, s közben kezdett kiteljesedni a szakmai-fejlesztő munka. Ebben nagy jelentőséggel bírtak a Művelődési Intézet által meghatározott feladatok, amelyek mellett egyre erőteljesebben jelentek meg a helyi kezdeményezések és a megyei iroda által generált tennivalók. Az utóbbiak közül kiemelem, hogy a program településein hatékony értéktár felmérést végeztünk el, melynek eredményeit jelenleg is hasznosítjuk az Értéktár programunkban, míg a testvértelepülések elkészült térképét a határon túli kapcsolatok fejlesztésénél kamatoztatjuk. Ez a szakmai párbeszéd a fontos helyi programok, rendezvények sikeresebb megvalósítása mellett az új fejlesztések megjelenését is segítette. Koordinátoraink (munkavezetőink) megértették küldetésüket: a helyi tartalmi munka motorjai lettek, képessé váltak a támogató, fejlesztő szerepük betöltésére.

Rendkívül kedvező visszajelzéseket kaptunk a munkával kapcsolatban, amit a „Közösségi művelődés alapjai” című képzés teljesített ki: ekkor váltak közfoglalkoztatott munkatársaink igazán elkötelezetté, ekkor váltak birtokosaivá azoknak az ismereteknek,

amelyek tovább lendítették őket a helyi tevékenységükben. A legtöbben megérezték, megértették azt a lehetőséget és kihívást, amit a kulturális közfoglalkoztatás adott nekik. Erre talán az a leghitelesebb bizonyíték, hogy egy 23 fős tanulócsoporthoz 18-an jelezték, hogy ezen a területen szívesen vállalnának önkéntes munkát. A megye településeinek több mint a felében, 45 településen 84 partnerszervezetenél összesen 322 fő vett részt a programunkban, akik 83 kiállítás, 150 szakkör, klub működtetésében vagy létrehozásában, 225 nagyrendezvény, 141 hagyományörző, kézműves program, valamint 400 egyéb közösségi rendezvény megvalósításában vettek részt közreműködőként vagy önállóan. A partnerszervezetek összefoglalói, a terepnaplók alapján kijelenthetjük, hogy a program sokat adott a helyi közösségek megerősítéséhez, hiszen a közösségi rendezvények, a közösségek munkája túlnyomó többségét alkotja a megvalósult eseményeknek. Külön kiemelendő, hogy a helyi identitást erősítő hagyományörző programok nagy számban valósultak meg, segítve az átörökítést és az újratanulást is.

Sok esetben megérezték, hol van szükség és igény valami újra, új közönségre. Jelzésértékű és egyben jövőbe mutató, hogy ifjúsági közösségek megalkulását kezdeményezték a legtöbbször: Kabán beszélgetős Ifjúsági parti jött létre, Püspökladányban azóta is működik az Anime klub, ahol a képregény barátai találkoznak, a meseklubban azóta zajlik a játék, a csere-bere

és mesejáték; míg a Beugró klubban a különböző helyzetek átélése az összetartó erő, addig az Aktiviti klub egy klasszikus társasjáték alapú közösség.

„A munkámban közelebről megismerhettem a hagyományt, a művészetet, a közösségfejlesztést. Köszönöm ezt a csodálatos és színes világot, aminek immár én is részese vagyok” – mondta egyik közfoglalkoztatott munkatársunk, ami jól érzékelteti, hogy a kulturális közfoglalkoztatási program révén eddig soha nem látott mértékben bővült azoknak a száma, akik a közösségi művelődés világának részesei lettek.

CSATHÓNÉ SEBŐK ÉRIKA – KARY JÓZSEF

„Szemléletváltás a kultúra társadalomban és az egyén életében betöltött szerepét illetően.”

Az első alkalommal megvalósított kulturális közfoglalkoztatási mintaprogram minden érintett szereplőt új feladatok elé állított. A Nemzeti Művelődési Intézetnek a kísérleti időszakban kellett végrehajtani a tartalomvezérelt, szerkezeti, gazdasági, informatikai, műszaki rendszer elemek fejlesztését, az üzemszerű, biztonságos, jogszerű működési feltételek kialakítá-

sát, a humánerőforrás célra hangolását, a hiányzó kompetenciák pótlását. A program idejére hirtelen megnövekedett dolgozói létszám, a speciális munkajogi státusz, a személyek mentális támogatási szüksége, mentorálása, a szakmai feladatteljesítés ösztönzése, a helyi partner igényeihez is igazodó szükségletek azonosítása, a képzés iránti igény fenntartása, az indikátororientált működés követelménye a hatékony hálózatos működés felé vitte a szervezetet.

A program legnagyobb hozadéka az, hogy a Nemzeti Művelődési Intézet a program eredményes megvalósításával küldetése szerinti olyan országos szakmai programot valósított meg, melynek révén valóságos országos hálózatos működésre mutatott példát. Bebizonyította, hogy lehetséges az ágazatok közötti eredményes együttműködés. Ráirányította a közművelődési feladatellátásért felelős szervezetek figyelmét a kulturális feladatellátás fontosságára.

Sok településen nagy kihívást jelentett a megfelelő, érettségizett, helyi munkanélküli megtalálása, hiszen a leszakadó, hátrányos helyzetű településeken gyakran a 8 évfolyam elvégzése az általános, miközben az önkormányzat részéről igény van a programban való részvételre. Megoldás lehet, ha szomszédos településről járhat át a közfoglalkoztatott.

A közfoglalkoztatottak munkájának és a képzés eredményeként sok településen sikerült tudatosítani a közösségi művelődés fontosságát, felhívni a figyelmet arra, hogy szükséges státuszt fenntartani a települések közművelődésének koordinálására. A közfoglalkoztatott kollégák visszajelzéseiből arra következtettünk, hogy esetükben – és ez a vál-

HAJNAL LÁSZLÓ

„A hat hónap nagy rugalmasságot és empátiát kívánt”

Jász-Nagykun-Szolnok megyében 189 fő kulturális közfoglalkoztatottal dolgoztunk: 172 fő közösségi munkással, 7 fő közösségi koordinátorral, valamint 5 fő asszisztenssel. A közfoglalkoztatottakat 67 partnerszervezet fogadta.

Nagy várakozás és érdeklődés előzte meg a Kulturális Közfoglalkoztatási Programot Jász-Nagykun-Szolnok megyében. A csatlakozott partnerszervezetekkel szinte napi kapcsolatunk volt. Célunknak tekintettük – a közösségi munkások közreműködésével – a helyi szinten közösségfejlesztő folyamatok elindítását, majd egy megyei hálózat kialakítását. A közfoglalkoztatottak közreműködtek a helyi fiatalok aktivizálásában, részt vettek a közösségi szükségletek és erőforrások feltárásában, szervezték a közösségi értékek összegyűjtését, szerepet vállaltak a szolidaritást elősegítő társadalmi kezdeményezésekben. Besenyszögön például a helyi érték bizottságba választották be egykori közfoglalkoztatott munkatársunkat.

tozás családjukat, szűkebb környezetüket is érinti – a program hatására következett be szemléletváltás a kultúra társadalomban és az egyén életében betöltött szerepét illetően.

A program résztvevőinek nagy hányada nem rendelkezett szakmai előképzettséggel, ezért szakmai és emberi kihívást jelentett a szakterületen dolgozó közfoglalkoztatottak motiválása, a terület, a célok, a feladatok értelmezése, megismertetése.

A közfoglalkoztatottak körében többen a programban szerzett élményeik alapján kezdtek mélyebben érdeklődni a kultúra és a közművelődés, valamint a saját közösségük iránt.

Az elmúlt években megjelent a munka világában egy ellentmondás, melynek alapja a tapasztalat és az alkalmazhatóság viszonya. Egyre

kevesebb friss diplomás személy tud elhelyezkedni a munkaerőpiacon munkatapasztalat hiányából adódóan. Így azonban felvetül a kérdés, hogy miként szerezzen tapasztalatot a pályakezdő fiatal, ha nem kap lehetőséget, és nem kerül alkalmazásba? Ezen probléma kiküszöbölésére nyújtott kiváló lehetőséget a kulturális közfoglalkoztatás. A program résztvevői közül többen a fél év alatt elsajátított ismereteik, kialakult kapcsolati tőkéjüknek köszönhetően tudtak elhelyezkedni a munka világában.

A képzés hatására hálózatosodás indult be az egy járásban dolgozó közfoglalkoztatottak között, felmerült az igény további találkozásokra, tapasztalataik megosztására, a koordinátor és a megyei iroda segítségével szakmai napot is szerveztek.

Az iroda tevékenységét jól segítette az asszisztensek munkája, akik már

szervezet a mai napig foglalkoztatja a részt vevő személyeket. A program eredményeként olyan kistelepüléseken is megindulhatott a helyi közösségek fejlesztése, ahol évtizedek óta nem volt hasonló helyi kezdeményezés.

A visszajelzések alapján elmondható, hogy a program egyedülálló módon újra lendületet adott a közművelődés humán erőforrás-bázisának megerősítéséhez, a „kulcsos” művelődési házak újra megteltek élettel. Megyénkben sajnos egyre több a nem rendszeres nyitva tartással működő művelődési ház, amelyek időszakosan vagy egyáltalán nincsenek nyitva. Ezt nemcsak az infrastrukturális problémák okozták, hanem főleg a helyi szakemberek hiánya is. A közfoglalkoztatási programnak köszönhetően több művelődési házat is sikerült újra megnyitni, illetve állandó programmal újra feltölteni. A megyében található önkormányzatok, intézmények, civil szervezetek nagy-szerű lehetőségnek tekintették, hogy a programon keresztül bővíthették személyi állományukat, hiszen erre évek óta nem volt lehetőségük.

A program során rendszeres, állandó és szorosabb kapcsolatban álltunk a résztvevő intézményekkel, amely erősítette az együttműködést, együtt gondolkodást és a közös me-

HUSZ KATALIN

„Több partnerszervezet a mai napig foglalkoztatja a programban résztvevő személyeket”

Komárom-Esztergom megyében a Kulturális Közfoglalkoztatási Programban összesen 63 partnerszervezet vett részt, akik 144 fő foglalkoztatását vállalták, közülük 5 fő koordinátorként dolgozott a járásokban. A program a kezdeti nehézségek ellenére nagyon sikeresen zárult megyénkben, sok pozitív visszajelzést kaptunk, és több partner-

előzőleg – a nagyobb közfoglalkoztatási programra számítva – tudatosan kerültek kiválasztásra. Volt közöttük olyan, aki HR-esnek tanult, s már évek óta foglalkozott közfoglalkoztatási programmal; volt, aki rendszerszemléletű gépészmérnökként kiválóan átlátta, hogy milyen táblázatokkal, adatbázisokkal lehet 189 ember adatát nyilvántartani, s adott esetben azonnal előkeresni. A hat hónap mindazonáltal nagy rugalmasságot és empátiát kívánt a főként hölgyekből álló munkatársakkal történő kapcsolattartás során.

Irodánkban minden szervezettel sikerült jó kapcsolatot kiépíteni, és szinte mindegyikkel elindult az együttműködés más területeken is. Jó példája ennek a hamarosan Szolnokon – az Aba-Novák Kulturális Központ Nonprofit Kft. működtetésében – megnyíló Agora, ahol számos, közösségi koordinátorokkal együtt töltött találkozó alkalmával folytattunk szakmai megbeszélést arról, hogy mely területeken tudnánk együttműködni a környező kisebb települések javára.

Összességében nagy örömeinkre szolgált mind a foglalkoztatás, mind a képzés. A képzés alkalmával a tudásanyag mellett az egymás megismerése és az egymást segítő hálózat kialakítása volt a fő célkitűzés. A jól működő hálózatnak köszönhetően van róla információnk, hogy közel húszan helyezkedtek el főállásban, jobbára partnerszervezeteinknél. Akiknek eddig még nem sikerült főállású munkahelyet találniuk, azok nagyon várják a folytatást!

gyei projektek megvalósítását, illetve a Művelődési Intézet és a megyei iroda ismertségét. A koordinátorokkal is nagyon jó kapcsolatot ápoltunk, megkönnyítették a kapcsolattartást, a feladatok leosztását, a partnerszervezetek és közfoglalkoztatottak közvetlen elérését.

A hat hónap során szinte minden résztvevővel sikerült valamilyen szintű személyes kapcsolatot kialakítani, a legszorosabb mégis a Kisbéri járásban alakult ki, hiszen ezt a csoportot vezettem a képzés során. A legnagyobb személyes pozitív élményt a képzés jelentette, amely kihívás és lehetőség is volt egyben. Kihívás, hiszen olyan tudást kellett átadni, amelyet mindennapi munkájuk során használni tudtak a résztvevők, másrészt lehetőséget adott a velük való kapcsolat erősítésére, rajtuk keresztül helyi fejlesztések, kezdeményezések elindítására.

Természetesen számos kihívással és akadállyal is találkoztunk a folyamat során, hiszen össze kellett fogjunk 150 embert, és kulturális szakemberként hirtelen belecsöppentünk a személyügyi és munkaügyi világba. Egy új, egyedi közfoglalkoztatási program kiépülésének részesei lehettünk, a rövid határidők, a többször módosuló dokumentációk vissza-visszatérő akadályokat gördítettek az iroda és a partnerek elé, de a kollégák munkájával és a hónapok előrehaladtával egyre inkább sikerült szert tenni a megfelelő rutinra.

A program során számos jó kezdeményezés született: Etén például receptklubot, informatikai és újságíró

szakkört indítottak. Továbbá minden kulturális közfoglalkoztatottat bevonunk a helyi települési értékek feltárásába, értéktáras kérdőívet töltöttek ki, fényképeket, kiadványokat gyűjtöttek, amelyek alapján egy „érték-térképet” is elkészítettünk. Ebben a munkában néhányan kiemelkedő eredményeket értek el, például a dunaalmási közfoglalkoztatott Rátvai Dóra, aki gyűjtésével példaként szolgálhat a többiek számára is.

MÁTÉ LÁSZLÓNÉ

Közművelődés, közösség, kulturális közfoglalkoztatás

No.1. *Közöm az egészhez*

Féltem. Még sosem voltam munkáltató. Még egy emberé sem, nem-hogy kétszázé. A közművelődésben is csak öt éve dolgoztam még akkor, bár a kulturális területet mindig is a hivatásomnak tekinttem. A közművelődési szakmai közösség elfogadott, s bízott abban, hogy a Művelődési Intézet által kezdeményezett kulturális közfoglalkoztatás hiánypótló lesz a területi művelődési intézmények, a kisebb civil szervezetek és a települési önkormányzatok kulturális tevékenységének segítésében. Az én munkaadóm részéről is nagy bizalom volt egy újonnan felállt országos in-

tezményrendszerre, 19 megyei irodára négyezer közfoglalkoztatott munkáltatását rábízni.

Ilyen mértékű pozitív hozzáállással, belénk vetett bizalommal csak jól lehet sáfárkodni! Mint a mesében a kölevest főző vándor, aki egy szem kőből egy egész falut lakatott jól az emberek jóakarásával. Mindenki tett hozzá, aki csak részt vett benne, színesítette, gazdagította – mind szakmailag, mind emberileg. Az elején még sejteni sem lehetett, mennyire sok és sokirányú hozadéka lesz a programnak!

A kulturális közfoglalkoztatási mintaprogram minden nehézsége ellenére jelentős és kiemelkedő szakasza volt életemnek. Beláthatatlan kapcsolati tőkére tettem szert, számos embernek jelentett örömet az értelmes munka, és ezt az örömet megosztotta velem, én együtt örültem velük. Mind a megyei iroda, mind a Művelődési Intézet ismertsége nagyon nőtt.

No.2. *Közösség*

Először ketten jöttek, októberben. Már ez is nagy segítség volt, hiszen a megyei iroda két fővel működött májustól. Aztán novemberben újabb hat asszisztens. Ők pillanatok alatt felosztották egymás között a munkát, majd később mindenki csinált mindent, hogy beletanuljon. Mert a közfoglalkoztatás munkáltatói hátránya: aki szerencsés és talál munkát, az bizony már akár másnap leszámol. Aztán decemberben egy hét alatt 194 ember lett a munkatársunk!

A koordinátorok kiválasztásában nagy segítség volt, hogy Nógrádban a járási közművelődési intézmények ajánlásával kerültek be a rendszerbe.

Jól jártunk velük: a programban végig – sőt azután és azóta is – jól vették az akadályokat, nagyban segítettek mind a közfoglalkoztatottak, mind a partnerszervezetek munkáját. Erős csapattá váltak, akiktől azóta is kérhetek segítséget, és továbbra is tartják egymással a kapcsolatot – és várja a folytatást, akinek nem sikerült munkát találnia.

MAKRA BORBÁLA – DÉNES-VARGA ZSUZSA

**„Mérhető volt az a többlet,
amit a program keretében
foglalkoztatott munkatár-
sak jelenléte és tevékeny-
sége adott.”**

A Kulturális Közfoglalkoztatási Program indulásakor Pest megyében 200, Budapesten 136 fő álláskeresőt alkalmaztunk. Időközben lehetőséget kaptunk a létszám növelésére, így a program zárásakor Pest megyében 224, Budapesten 150 fő vett részt a kulturális közfoglalkoztatásban.

A közös munka során természetesen volt egy egészséges fluktuáció, munkaerő-vándorlás, amelynek oka a folyamatos munkaerő-piaci mozgás volt: foglalkoztatottaink 23 %-a tudott elhelyezkedni.

Pest megye településeinek 43%-a, 81 település vett részt a projektben. Elsősorban önkormányzatok és művelődési házak voltak a partnereink, csupán 15%-uk volt civil szervezet.

A budapesti kerületek szinte mindegyike (21) fogadott közösségi munkást. Itt a partnerek megoszlása teljesen ellentétes volt a Pest megyei adatokkal, azaz a fővárosban 79%-ban civil szervezettel voltunk kapcsolatban, és sajnálatos módon a vártnál sokkal kevesebb önkormányzat, illetve művelődési ház volt nyitott a programra.

A feladat megvalósítását, a hálózatszerű munkavégzést 13 koordinátor segítette eredményesen (Pest megyében 8, Budapesten 5 fő).

A program során lezajlott Kulturális közösségszervezés alapjai című képzésben, Pest megyében 190, Budapesten 119 fő kapott tanúsítványt. A képzések 14 csoportban zajlottak, átlagosan 22 fővel, több helyszínen: a Pesti Vármegeházán, a Nemzeti Művelődési Intézet Corvin téri épületében, a Fővárosi

A kulturális közfoglalkoztatás közösséggé szervezte a megyében a kultúráért tevők jelentős részét. Jobban megismerték saját településüket a kérdőíves felmérések által – sok helyen fel is használták a válaszokból leszárt véleményeket a kulturális élet jobbítására. Volt település, ahol a civil életre vonatkozó kérdőív kitölthetetlen volt: nem volt a településen civil szervezet. „Mit írjak a kérdőívre?” – jött a kétségbeesett kérdés. Majd a biztatásra, hogy járjal utána, miért nincs, lehetne-e, kikkel, milyen céllal, eljutott odáig, hogy alakulóban van a kulturális közfoglalkoztatottunk szervezésével egy civil szervezet! A saját közösségi munkájukat képesek lettek kifelé sugározni, és generálni más közösségek létrejöttét.

No. 3. Közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás nem állt le. A településeket járva egyre több helyen látom, hogy a közfoglalkoztatottaink önkéntesként vesznek részt egy-egy település programjainak szervezésében, rendezésében, lebonyolításában. Sajnos, a megyében a munkalehetőség nem ugrott meg jelentősen ebben az évben sem – a kulturális közfoglalkoztatás legalább helyben tartotta azt a sok fiatalt, akinek pár hónapra értelmes, tartalmas munkát adott. Belekóstoltak, jól teljesítettek, bizonyítottak – bizonyítottunk. Fontosak lettek, munkájukra számíthatnak, építhetnek a települések. Bízunk benne, hogy folytatjuk!

Kormányhivatal Munkaügyi Központjának termében, a Kőrösi Csoma Sándor Kulturális Központban, valamint a Tan Kapuja Buddhista Főiskolán.

A nemzeti Művelődési Intézet Pest Megyei Irodájának munkatársai komoly szakmai és emberi kihívásokkal kerültek szembe a 6 hónap alatt. Ezek közül kiemelkedik a mentális és a szociális problémák kezelése. Összességében igen sokrétű, nagy odafigyelést, szervezőkészséget, diplomátikus és rugalmas hozzáállást követelt a feladat mindnyájunktól.

A program szakmai folyamatát a kezdeti bizalmatlanság és az adminisztrációs nehézségek ellenére a nyitott együttműködés, a szorgalom jellemezte: jó munkakapcsolat alakult

ki a partnerszervezetekkel és a közfoglalkoztatottakkal egyaránt.

Általános volt az a visszajelzés, hogy a települések kulturális életében ez alatt a hat hónap alatt már mérhető volt az a segítség, az a többlet, amit a program keretében foglalkoztatott munkatársak jelenléte és tevékenysége adott.

Rendezvények, kiállítások, családi programok, kulturális klubok, pályázatok keltek életre, jöhettek létre a közfoglalkoztatottak segítségével. Ezen kívül néhány intézmény, közösségi színtér mindennapjait könnyítette meg az új ismeretek alkalmazásával (pl. informatika, adatbázis-kezelés, fotó- és filmkészítés, egyéb technikai ismeretek), így az intézményen belüli

szakmai munka is sokkal gördülékenyebb, átláthatóbb, gyorsabb, eredményesebb lett.

Az iroda munkatársai a fent említetteken túl a program egyik fontos hozadékának és eredményének azt tartják, hogy a „szakmánk” e lehetőséggel kitekintett egy speciális társadalmi réteg felé, új emberi erőforrásokat is megismert és alkalmazhatott a hat hónapos munkafolyamat során. Mindezek az iroda munkatársaiban is előhívtak olyan tudásokat, készségeket, amelyek a későbbi eredményes munkavégzést segíthetik majd.

A visszaigazolások alapján reméljük, hogy a programban való részvétel és a közművelődésben végzett munkák sikerei megerősítették a tartós munkanélküliek önbecsülését, hitét, és lehetővé teszik a munka világába való visszakerülésüket.

SZALAY LILLA

„A közfoglalkoztatottak olyan tevékenységeket végeztek, melyeknek hagyományai voltak, de tudomásunk van új tevékenységek elindításáról is.”

Somogyban a fluktuációt is beleszámolva összesen 246 fő vett részt a kulturális közfoglalkoztatási programban, döntő többségük közösségi munkásként.

Területi koordinátorként a legnagyobb kihívást – előzetes tapasztalat hiányában – a munkáltatóvá válás jelentette – a szó minden értelmében. Tisztába kerülni az adminisztrációval, a vonatkozó jogszabályokkal, betartani és betartatni azokat úgy, hogy közben emberséges módon lehessen a felmerülő problémákat kezelni. Kihívást jelentett a munkaügyi helyzet megértése a partnerekkel és a foglalkoztatottakkal, a mindennapos kapcsolattartás, a problémák megfelelő, a felek igényeit és lehetőségeit szem előtt tartó kezelése. Szakmailag kihívást jelentett a legtöbb esetben

közösségi programokat valósítottak meg (pl. az adventhez, farsanghoz vagy húsvéthoz kapcsolódva), melyek már régóta nem voltak a településen. Ennek elsődleges oka az, hogy az önkormányzatok anyagi lehetőségei nem teszik lehetővé, hogy a feladat ellátására munkavállalót foglalkoztassanak, az önkéntesség pedig még nem elég elterjedt ehhez. Ez utóbbi területen is hozott változást a foglalkoztatás, hiszen részben a képzésben szereztek erről ismeretet, illetve néhányan a program megvalósulása után önkéntesként segítettek-segítik a településeket.

Néhány közfoglalkoztatott a mai napig is a partnerszervezetnél végez munkát. Keveseknek sikerült főállásúként folytatni a tevékenységet, de más közfoglalkoztatási programban is dolgoznak néhányan. A program hozadékaként a foglalkoztatás során több település ráébredt arra, hogy mennyi hozzáadott értéket képvisel ez a tevékenység, és törekedtek arra, hogy a felkeltett igényekre reagálva próbálják a munkaerőt megtartani. A települések többségén a közfoglalkoztatottak olyan tevékenységeket végeztek, melyeknek hagyományai voltak, de tudomásunk van új tevékenységek elindításáról is. Ilyenek jellemzően az értékárral kapcsolatos feladatok, de például Simonfán színjátszó kör indult.

KISSNÉ KONDÁS MÁRIA

„A képzés szervezésekor szembesültünk azzal, hogy partnereink számára mennyire nélkülözhetetlenné vált közfoglalkoztatottaink munkája.”

A közfoglalkoztatás Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 312 embernek adta vissza a méltóságát, a magába vetett hitét és az önbecsülését. Ekkora létszámot egyszerre beléptetni, személyi anyagukat rendszerezni, továbbítani,

csak érettségivel rendelkezők közművelődési szemléletének kialakítása. A szemléletformálásban, az ismeretek átadásában a legnagyobb előrelépést a képzés hozta.

A kezdeti nehézségek után elsősorban a képzés hozott minőségi változást a kapcsolattartásban is – legnagyobb mértékben azoknál, akiket 8 napon át képeztem vagy képeztek az iroda munkatársai. A képzés és néhány személyes látogatás adott leginkább lehetőséget arra, hogy közvetlenül szerezhessek információt a közfoglalkoztatottak munkájáról, problémáiról, örömeiről; illetve arra, hogy tudásomat, tapasztalataimat megosztva velük, segítségükre lehessenek. A képzés a foglalkoztatottak egy-

máshoz való viszonyában is változást hozott. Volt olyan csoport, melynek tagjai a képzés után is kapcsolatban maradtak egymással (néhányan a program után is), segítették egymás munkáját, közösségként kezdtek működni.

Általánosságban elmondható, hogy Somogyban – tekintettel az aprófalvas településszerkezetre – a program legnagyobb hozadéka, hogy sok településen a művelődési ház kinyitott, a látogatók és általában a közösség rendelkezésére tudott állni azáltal, hogy a közfoglalkoztatott nyitva tartotta. Néhány esetben kisebb eszközök beszerzésére is sor került (pl. ping-pong asztal). A közfoglalkoztatottak a településeken olyan

illetve folyamatában végigkísérni óriási munka és felelősség volt. Remélni sem mertem, hogy a szintén közfoglalkoztatás keretén belül dolgozó irodai asszisztensek ekkora felelősségtudattal és precizitással fogják kezelni több mint 300, számukra ismeretlen kulturális közfoglalkoztatott teljes adminisztrációját. Legszebb álmaimban sem gondoltam volna, hogy a koordinátoraink ilyen lelkiismeretes, talpraesetten építik a kapcsolatot és közvetítenek a partnereink között – a partnerszervezeteink pedig együttműködéssel támogatták munkánkat.

Óriási fejtörést okozott ekkora számú kulturális közfoglalkoztatott képzésének megszervezése, könnyen megközelíthető, ingyenes képzési helyszín, és különböző feltételeknek megfelelő elismert oktatók biztosítása.

A képzés szervezésekor szembeültünk azzal, hogy partnereink számára mennyire nélkülözhetlenné vált közfoglalkoztatottaink munkája. Gyakran a képzés 8 napjára is „fájó szívvel” engedték el őket, mert annyira komoly feladatokat láttak el az adott település kulturális és közösségi életében. Ezt a képzés beosztásánál figyelembe kellett vennünk, ami többletmunkát jelentett, ugyanakkor

megegyezett bennünket tevékenységünk fontosságában. Azok az emberek, akik évekig munkanélküliként élték életüket, vagy nem képesítésük szerinti közfoglalkoztatásban vettek részt, most fontos feladatokat kaptak, és bizalmat szavaztak nekik és munkájuknak. A közfoglalkoztatás végét követően sokan önkéntesként folytatják munkájukat partnereinknél – a kulturális közfoglalkoztatás program folytatásában reménykedve. Sőt, volt

olyan szerencsés, aki egyenesen az önkormányzatnál kapott állást, miután meggyőződtek rátermettségéről, illetve külön kiemelném, hogy két korábban koordinátorként dolgozó közfoglalkoztatottunk és egy asszisztensünk munkájuk és szakirányú végzettségüknek köszönhetően jelenleg megyei irodánk munkatársai, s ekként bizonyítanak.

Sikernek éljük meg, és külön örülünk annak, hogy az egyik településen futó ifjúsági programsorozatunkat a település egyik közfoglalkoztatottjából lett önkéntes segíti, mentorálja.

Természetesen nem lehet azt mondani, hogy 312 közfoglalkoztatottból mindenki lehetőségként élte meg a programot, és igyekezett a legtöbbet kihozni magából a munka során, de sokan közülük nagyra értékelik, amit kaptak, tanulhattak. Jó érzés arra gondolni, hogy magabiztosságot adtunk ezeknek az embereknek, akik már újra el mernek menni egy állásinterjúra, hitet adtunk nekik, hogy helyük van a munkaerő piacon.

Partnerszervezeteink és egykori közfoglalkoztatottjaink e-mailben vagy telefonon naponta érdeklődnek, hogy mikor számíthatnak a következő kulturális közfoglalkoztatásra. Megyénkben azóta más közfoglalkoztatotti programok is indultak, de a kulturális közfoglalkoztatásban résztvevők közül sokan inkább „kivárnak”, mert ebben a programban tanultak, fűződnek hozzájuk kezdeményezések, érezhették magukat értékesnek.

BICZÓ MIKLÓS

„A partnerszervezetek nagyon örültek, hogy minőségi munkaerő dolgozik kulturális, közművelődési területen.”

Vas megyében 140 főt sikerült bevonni a kulturális közfoglalkoztatásba több mint 60 partnerszervezet részvételével. Nem volt könnyű feladat szakmailag koordinálni 140 embert úgy, hogy 40 különböző településen dolgoznak, de a kulturális koordinátorok segítségével sikerült áthidalni a nehézségeket.

Folyamatosan kellett tartani a kapcsolatot a partnerekkel, és természetesen közvetlenül a kulturális közfoglalkoztatottakkal is. A partnerszervezetek nagyon örültek, hogy végre minőségi munkaerő dolgozik kulturális, közművelődési területen. A közfoglalkoztatottak pedig végre olyan munkát végezhettek, aminek a település és saját maguk számára egyaránt van hozzáadéka.

A közfoglalkoztatottak és koordinátorok között a program során kiváló kapcsolat alakult ki. Irodavezetőként a képzések alatt ismertem meg őket igazán: gondolataikat, világlátásukat, az emberekhez, közösségekhez való viszonyulásukat. A nyolcnapos „Kulturális közösségszervezés alapjai” képzés a program egyik kiemelkedő eleme volt, melyről szinte csak pozitív visszajelzéseket kaptunk. A képzések kiváló hangulatban zajlottak, sokat tanultunk egymástól, hiszen mindenki beszámolt a saját településén tapasztalt jó és kevésbé jó gyakorlatokról is. Sokan ekkor hallottak először részletesen a közösségi bevonás módszereiről, számukra különösen hasznos volt a képzés. Az ott megszerzett ismereteket a településre visszatérve kiválóan tudták hasznosítani.

Sokak számára a tárgyi-szakmai alapismeretek megszerzésén túl a képzés valódi hozama a kapcsolatrendszer kiépülése volt. A program

során a hagyományos programszervezési, adatfeltöltő, dokumentációs munkákon kívül több helyen komoly értékelő munkát is kezdeményeztek a közösségi munkások. *Gersekaráton, Zanaton helytörténeti gyűjtés készült, mely egy kiállításban, valamint egy kiadványban is kiteljesedett.* Így a kulturális közfoglalkoztatottak is elmélyülten foglalkoztak a falu életével, hozzájárultak a múlt feltáráshoz, közvetve ezáltal a jövő építéséhez is. Jövőben hasznosítható

potenciált jelent a megye kulturális életében az, hogy – a közösségi koordinátorok segítségével – a településeken foglalkoztatottak megyei szakmai hálózatát tudtuk létrehozni, hiszen a programban résztvevők behálózák egész Vas megyét.

Fontos területe a programnak a civil közművelődés fejlesztése, s hozzáadékként fejlődése, hiszen a civil szervezeteknek kevésbé áll rendelkezésre forrás állandó munkatárs hosszabb távú foglalkoztatásához.

SZÁMFIRA- TURUPOLI NÓRA

„Főleg a kistelepülések örültek nagyon a lehetőségnek”

Megyei irodavezetőként a legnagyobb kihívást a partnerszervezetekkel és munkavállalókkal való folyamatos kapcsolattartás jelentette (Veszprém megyében összesen 80 partnerszervezet és 170 fő közfoglalkoztatott volt). Az állandó telefonos, e-mailes informálás fizikailag és emberileg is megterhelő volt, a konfliktusok elsimítása, a csúszás miatti indulatok kezelése nehézségeket okoztak. *A programban sok nehéz sorssal találkoztam, számtalan munkavállalónak szinte utolsó esélyt jelentett ez a közfoglalkoztatás, s ezt nem volt könnyű kezelni. Szakmailag az egész program kihívást jelentett, hiszen pályám során eddig sem munkaiüggyel, sem munkanélküliek közvetítésével nem kellett foglalkoznom, szinte új szakmát kellett megtanulnom pár hónap alatt. A megvalósításban segítségemre voltak a munkaiügyi központok és a később belépő asszisztensek, koordinátorok.*

Miután munkába álltak az asszisztensek, koordinátorok, közösen – az ötleteiket is figyelembe véve – alakítottuk ki a munkafolyamatokat, együtt tanultunk, együtt fejlődtünk. Emiatt az asszisztens kolléganőkkel

szoros munkakapcsolatban dolgoztunk. A koordinátorokkal heti személyes megbeszéléseket tartottam, melyeken az adminisztratív, logisztikai kérdéseken kívül a szakmai munkát is megterveztük. A koordinátorokkal ezért még az asszisztensekhez képest is szorosabb szakmai kapcsolatra volt szükség.

A partnerszervezetekkel kifejezetten pozitív volt a kapcsolatom, sok szervezet képviselőjével régebbi munkakapcsolatot elevenítettünk fel, az újakkal is gördülékenyen ment a kommunikáció és az együttműködés. *A folyamatos kapcsolattartás segítette a program sikerét megyénkben. Majdnem mind a 80 partnerünktől pozitív visszajelzéseket kaptam, egy-két kivétellel mindegyikük regisztrált*

a következő programra. Főleg a kistelepülések örültek nagyon a lehetőségnek, hiszen nekik volt a legnagyobb szükségük munkaerőre, hogy a korábban humán erőforrás hiány miatt meg nem valósult programjait lebonyolítsák. Több településen honismereti gyűjteményt gondoztak, fejlesztettek a közfoglalkoztatottak, sok helyen a helyi értéktár kialakításában segédkeztek, kulturális programokat, foglalkozásokat szerveztek, bonyolítottak le, néha kiállítást őriztek. A közfoglalkoztatottak részéről is túlnyomórészt pozitív visszajelzések érkeztek: készítettem egy kérdőívet, melyben a tapasztalataikat kérdeztem a munkáról, partnerszervezetről, hogy ki lehessen szűrni a nem megfelelő fogadószervezeteket. Az eredmény azt mutatja, hogy egy-két szervezetet leszámítva mindenhol jól érezték magukat a közfoglalkoztatottak, és szívesen végezték a rájuk bízott feladatokat, többeket a fogadó szervezet állandó állásra is felvett.

A megyében a programban dolgozó 170 főből sokan vannak, akik értékre-remtő, kreatív hobbi-val, érdeklődéssel rendelkeznek – a program segítségével ezt a településük is megismerhette, a fogadó partnerszervezet közvetítésével így hozzájárultak településük közösségi művelődéséhez. Több helyen indítottak ifjúsági klubot (pl. Öskü), amely azóta is működik, vagy kézműves foglalkozásokat (pl. Berhida), illetve az értékgyűjtést folytatják a program után (pl. Sóly, Nemesvámos).

KONGZÉR KATALIN

A kulturális közfoglalkoztatottak „vérfrissítésként” hatottak a meglévő kollektívákra”

A mintaprojekt gyakorlatilag új fogalmat vezetett be a hazai közfoglalkoztatásban: keretében Zala megyében 175 fő kulturális közfoglalkoztatott dolgozott partnerszervezeteknél: önkormányzatoknál, közművelődési intézményekben, illetve civil szervezeteknél.

A program legfőbb célja, hogy lokális szinten megvalósuljon a helyi értékteremtés, a nemzeti, illetve helyi kultúra terjesztése és az értékek megőrzése. A decemberben elinduló szakmai feladat minden partnerszervezetnél – kivétel nélkül – pozitív folyamatot indított el, kitöltve azt az űrt, amire saját kapacitásból erőforrás nem volt biztosítható.

Az egyik pozitívuma már a kiválasztásnál megmutatkozott, ugyanis partnereink saját maguk választották ki azokat a munkanélküli személyeket, akikkel a feladatellátást biztosíthatónak vélték. A személyes

ismeretség révén a leendő közfoglalkoztatott kollégák képessége, affinitása, munkához és a helyi közösséghez való viszonya többé-kevésbé előzetesen tudott volt, így szinte azonnal „bevetethetők” váltak a kulturális folyamatok vitelébe. *Helyi közösségi terek nyíltak meg* olyan módon, hogy *rendszeres nyitva tartás* mellett működhetek – amire a legtöbb helyen idáig nem volt példa. A kollégák többsége az előttük álló időszakra tudatosan *megtervezte a kulturális folyamatokat, programokat, majd ugyanazokat megszervezte, illetve kapcsolatokat épített a megvalósításhoz*. Az aprófalvas településszerkezetű Zala megyében (összesen 258 település) ez fantasztikus előrelépésnek számított.

Közösségépítő folyamatok még olyan helyen is elindulhattak, ahol *nincs erre alkalmas közösségi-, művelődési ház* (pl. Egervár, lakosságszám 1051 fő). Itt elindították az Esti Szabadegyetemet, mely péntek esténként az iskola egyik osztálytermébe 15-25 fő állandó érdeklődőt vonzott. Egészségügyi előadásorozatok (érrendszeri betegségek, magas vérnyomás, diabétikus étrend cukorbetegeknek stb.) mellett közfoglalkoztatottunk a mézeskalács készítésének fortélyait mutatta be, farsangi népszokásokat elevenítették fel. Ugyanígy Egerváron, az ún. „pincedombi” önkormányzati

épületben sütő-főző tanfolyamot indított Béresné Dormán Ibolya.

A zalai Mura-menti, horvátok lakta térségben több településen is dolgozott közfoglalkoztatott (Molnári, Semjénháza, Petrivente) a helyi önkormányzatnál. Mindhárom helyen sikerült olyan (nemzetiségi) személyt kiválasztani, akik jól beszélik a horvát nyelvet, így a helyi feladatok mellett meghatározó szerepük volt a *nemzetközi kapcsolatépítésben* horvátországi önkormányzatokkal, civil szervezetekkel, szakemberekkel, az előzetesen kialakult kapcsolatok ápolásában. A Nemzeti Művelődési Intézet Zala Megyei Irodája Nemzetiségi innovatív feladatainak megvalósításában helyi segítők voltak. Aktív szerepet vállaltak nemcsak a szervezésben és lebonyolításban, hanem szereplőként is részt vettek, például az Élő betlehemi játékok két nyelven történő bemutatóján. Folyamatos kapcsolatot tartottak fenn a Horvátországból érkező koreográfussal (települések küldötteinek tartott táncoktatást, akik pedig saját csoportjaiknak adhatták át az elsajátított tudást), illetve (a betlehemes játék színpadi feldolgozását segítő) rendezővel.

A kulturális közfoglalkoztatottaknak köszönhetően a civil szervezetek tartalmi tevékenysége fellendült, emellett az *adminisztráció*, illetve *archiválások* terén is számot adhattak képes-

ségeikről. *Nyilvántartások rendszerezésével* nagyban megkönnyítették az adott szervezet további munkáját.

„...még sosem dolgoztam ennyire összetartó közösségben, az év végi munkából ki sem látszottunk” – nyilatkozta Molnárné Preczlik Mariann, akit a zalalövői Kerecsen Hagyományörző Egyesület kért kulturális közfoglalkoztatottnak. A helyi iskolában íjászatra, agyagozásra, rováírásra és langallsütésre tanították a gyermekeket – a *hagyományápolásra* összpontosítva. „Megdöbrentő volt számomra, hogy az agyagos műhelynél állt a sor, hogy kipróbálhassák a gyerekek, és nem a számítógépes teremben tolongtak.” – állítja Mariann. *Adománygyűjtést* bonyolított szervezetével a Dévai árvák részére. A Szent Ferenc Árvaházban Böjte Csaba atya vette át a zalalövői szállítmányt.

Meglehetősen nagy létszámban kerültek kulturális közfoglalkoztatottak Zalaegerszeg (16 fő) és Nagykanizsa (24 fő) megyei jogú városokba, hiszen a városokban koncentráltabban jelenik meg a munkanélküliség, nevezett városokban mind az önkormányzatoknál, mind a közművelődési intézményekben és civil szervezeteknél munkát végzők rendelkeztek megfelelő infrastruktúrával, továbbá megkapták az önállóságot, például újszerű feladatok, programok megvalósítására. Itt jellemzően a nagyobb volumenű programok szervezésébe, lebonyolításába kaphattak „betekintést”, *fesztiválok, vásárok és kiállítások* szervezésében jutottak tapasztalatokhoz, és ahogy egy kollégánk fogalmazott „*vérfriessítésként is hatottak a meglévő kollektívákra*”. Új ötletekkel, újfajta megközelítésekkel segítették a szakemberekből álló kollektívákat az intézményekben, kollégákat a különböző szervezeteknél.

Három példaértékű kezdeményezést szeretnék kiemelni:

Az *Egyedi Kézműves Termékek és Zalai Stelázi kiállítás és vásáron*, ezen belül pedig Tóth Endre mester-szakács látványkonyháján segédkez-

hetek a kulturális közfoglalkoztatottak Zalaegerszegen, de ugyanígy említhetjük a nagykanizsai fánkfesztivált (VOKE Művelődési Ház).

Még az előzőeknél is nagyobb jelentőséggel bír a *GardRobbantás* névre keresztelt új rendezvény Zalaegerszegen. A Keresztury Dezső Városi Művelődési Központ – mint partnerszervezet – közfoglalkoztatott csoportjának kizárólagos eredménye, az ő ötletük alapján, első alkalommal megrendezett programot az intézmény a jövőben minden évben megtartja. A program a környezettudatosságra irányítja a figyelmet, és a segítségnyújtásra – a megunt, *használaton kívüli tárgyak cserebörzójén*.

Az ún. VMK-ás kulturális közfoglalkoztatott csapatról elmondható, hogy meglehetősen rövid idő alatt kövacsolódott közösséggé. A *Prószafesztivál* szervező-előkészítő munkáját követően ők önálló csapatként be is neveztek a prószasütő versenyre, rengeteg látogatót megörvendeztetve a finom, ízletes prószával. Továbbá ani-

mátorként vettek részt a városi gyermeknap rendezvényen. (E két rendezvény időpontja a májusi továbbfoglalkoztatási időszakra esett.)

Sikernek könyvelhetjük el, hogy a zalai közfoglalkoztatottak közül a hat hónap során *24 fő tudott elhelyezkedni* a munkaerőpiacon, ami 14%-os arányt jelent az összes megyei résztvevőhöz képest. Szinte kivétel nélkül minden érintett megerősítette, hogy elhelyezkedésében segítségére volt a kulturális közfoglalkoztatási program *ismeretségek kötésében, kapcsolatépítésben*, illetve az önmenedzselésben.

Az előzőeken túl a projekt sikerességét mi sem bizonyítja jobban, mint hogy Zala megye mindent megtett a folytatás érdekében is. A *Zala Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja teljes Zala megyére vállalta 2014. május hónapra a kulturális ágazatban valamennyi közfoglalkoztatott bérének finanszírozását (175 főből 135 fő élt a lehetőséggel), így a továbbfoglalkoztatás biztosítva volt további egy teljes hónapra.*

Tolna megye

Bács-Kiskun megye

Baranya megye

Békés megye

Fejér megye

Győr-Moson-Sopron megye

Hajdú-Bihar megye

Heves megye

Komárom-Esztergom megye

Nógrád megye

Pest megye

Somogy megye

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

Vas megye

Veszprém megye

Zala megye